

Ông Phạm Xuân Nguyên - qua mặt cuộc phỏng vấn thác hián bái talawas, vào ngày 24 tháng 4 năm 2005 - tuyên bố “Ü Vián văn chÜ có bà bán nÜc và tôi là không tián sĩ.” Tôi cũng thÜ, cũng thuÜc loÜi “không tián sĩ,” mÜ tôi cũng bán trà đá - và cũng chÜ có bÜng cÜp gì ráo trÜi - nên không dÜng mà đâm ra thÜy gÜn gÜi, yêu mÜn cái ông hÜ Phạm này quá xá!

MÜi hÜo cơm này - tiÜc thay - tôi đã không giÜ đÜc luôn, và cũng chÜ giÜ đÜc lâu. ChÜ bao lâu sau, vào ngày 17 tháng 10 năm 2008, trên mÜng cÜa HÜi Nhà văn Viát Nam, xuÜt hián bài viát vÜ “Cái hên” cÜa ngÜi cơm bút cÜa ông Phạm Xuân Nguyên. ĐÜc xong (cái) tôi... bÜ quÜ ngang, và mÜt gÜn hÜt tình cơm (chÜa chan) đã dành cho đÜng sÜ.

Ông Üy nói, rành rành, thÜ này đây:

“Cái hên này, gÜn đây, đã đÜc mÜt sÜ ngÜi nói đÜn khi nhìn lÜi mÜt giai đÜn văn hÜc vÜa qua. NhÜng tôi có cơm tÜng các tác giÜ đó chÜ mÜi đÜ đÜng cơm đÜ dám nói vÜ 'cái hên' cÜa mình do tÜ bên ngoài mình đÜa tÜi mà thôi. Nghĩa là hoàn cÜnh, không khí cÜa mÜt thÜi không thuÜn lÜi cho ngÜi cơm bút, buÜc hÜ luôn phÜi sÜ hãi, nÜm nÜp cho sÜ phÜn mình, phÜi dÜ tÜ, canh chÜng cho ngòì bút mình, tÜ đó đÜa đÜn 'cái hên' cÜa nhÜn cách ngÜi viát. NgÜi khác làm cho mình sÜ mà trÜ nên hên! Hoàn cÜnh cÜa đÜi sÜng văn hÜc trÜc đây bÜ phê phán chính tÜ phía này. ĐiÜu đó đúng nhÜng không đÜ. Và sÜ là thiÜu sót, sÜ là không toàn diÜn, nÜu các bài viát quá khÜ chÜ bÜng lòng đÜng lÜi Ü mÜc đÜ phê phán cái bên ngoài, hoàn cÜnh bên ngoài nhÜ vÜy... Nói đÜn tình trÜng kém phát trián cÜa văn hÜc ta giai đÜn trÜc không thÜ không đÜng chÜ mÜt đÜn chính ngay sÜ kém cÜi cÜa ngÜi cơm bút. SÜ kém cÜi đây tôi muÜn nói là 'cái hên' do chính ngÜi cơm bút tÜo nên cho mình. Mình tÜ làm hên mình!”

Nói cách khác, và nói tóm lÜi, cÜ theo nhÜ ông Phạm Xuân Nguyên thì dù lâm vào hoàn cÜnh nào cũng mÜc, ngÜi ta vÜn cÜ nên sÜng cho nó thÜt đÜng hoàng (hoÜc ít ra thì cũng phÜi “đÜng hoàng chút đÜnh”) chÜ không vì lý do gì đÜ có thÜ trÜ nên bÜ rÜc, bÜt bát, bê tha, bê bÜi và ...hên nhất quá!

Quan niÜm nhÜ vÜy, tÜt nhiên, không trÜt. Tuy thÜ, khi nhìn kÜ vào bÜi cÜnh xã hÜi đã gây ra “tình trÜng kém phát trián cÜa văn hÜc ta giai đÜn trÜc,” tôi e rÜng ông Üy (có phÜn) hÜi khe khÜt vÜi kÜt luÜn rÜng “cái hên do chính ngÜi cơm bút tÜo nên cho mình. Mình tÜ làm hên mình!”

Cơm quy n cơm ly và cơm bút

Tác Giả: Täng Năng Tiän

Thứ Ba, 07 Tháng 4 Năm 2009 22:12

Coi: cái gì là “giai đoän träc” đó, thäc phäm hoàn toàn đäu do Đäng CSVN đäc quyän quän lý. Và chính nó đã treo bút, cũng nhä treo niäu, không ít ngäi cơm viät:

“Có mät ý kiän (hay chä thä) không thành văn nhäng män hän văn bän mà tät cả các báo, các nhà xuät bän đäu thäc hiän rät triät đä và nghiêm chänh là không in bài cäa Mäc Län, Lê Bäu. Näu hän häu có in cũng không đäc ký tên hai ngäi... không đäc in đã hän, nhuän bút cũng không có nät.

Túng thiäu. Mà phäi có tiän. Phäi säng. Đang loay hoay väi kä mäu sinh thì Đäng Täng đän. Nào ai ngä đäc chính anh chàng läng này läi là ngäi giäi quyät cho Mäc Län vän đä cäc kì khó khăn äy: Đi bán máu...

Län mäng nhä ngäi chät đäi vä đäc cäc... Tiän tính theo cc còn tem phiäu thì đäng loät. Mäi ngäi đäc lĩnh tem 2 cân đäng, 4 cân đäu phä, 2 kí thät, 2 häp säa. Thä là mät đi mät ít màu nhäng túi näng näng tiän và tem phiäu. Cho nên nhäng ngày đi bán máu rät vui...

Bán máu êm ä là thä mà nhiäu lúc vän giät mình. Ví nhä đang ngäi nhìn cä vào ngäi y tá chä giäi tên mình thì ngäi y bäng bät ra nhäng cái tên bät ngä nhät:

Chính Yên!

Phan Kä Bäo!

.....

Phäng Nam!

Toàn nháng ngái quen. Toàn nháng trí thác. Ngáng ngháu nhìn nhau. Rái cũng quen đán. Láng thián thì rõ ràng là láng thián rái. Nháng nó tá cáo bác đáng cùng.” (Bùi Ngác Tán. “Thái gian gáp ruái”. Viát vá bè bán. Virginia: Tiáng Quê Háng, 2006. 65 - 67)

Và đán “bác đáng cùng” thì mái thám tháa háng vá cáa mát tá phá. Nó có thá làm cho khách qua đáng phái áa nác miáng, và (đôi khi)... nác mát:

“Ngày áy tá quê ra đáu nhau qua hiáu phá, ngái mùi thám ngáu ngát, quyán rá, hai vá cháng cùng tháy đái, tháy thám và báo nhau vào ăn phá. Nháng khi lác túi chá còn ba trăm. Đáng mát bát phá chín. Không hán. Ai ăn? Bà báo ông ăn vì trông ông gáy quá. Ông báo bà ăn. Bà báo thá thì không ai ăn cá. Cùng vá. Nháng ông biát bà đã nhán thám nhán nhát, nháng cháng con bao nhiêu năm rái. Ông quát lên khe khá, bát bà phái ăn. Bà váng lái ông. Ông còn đán bà: Náa bát đáu cá thá ăn, náa bát sau hãy cho chanh át. Nhá váy em đác ăn hai thá phá.” (Bùi Ngác Tán. Vũ trá không cùng. Virginia: Tiáng Quê Háng, 2007. 32).

Nói tóm lái là... nghèo, túng, và đói. Nghèo đói, thiáu hát - tát nhiên - phát sinh ra rát nhiáu há láy: nghèo khán, nghèo khó, nghèo khá, nghèo hèn... Cái nghèo (cùng vái nháng thuác tính thá tá cáa nó) khián cho ngáng i ta phái sáng (tháng trác) trong mát tình tráng hoang mang và bát án - theo nhá nhán xét cáa bà Phám Thá Hoài:

“Bái vì ngoài cái nghèo và lác háu, thì đán đáu thá ká 21 này xã hái Viát Nam còn là chá hái tá cáa nháng đách bánh đáng nhá vô pháng cáu cháa khác mà bao trùm lên tát cá là mát khái niám, tôi đát tên khái niám đó là sá bát an... Ngáng i ta có thá nghèo, nháng náu ngáng i ta có đác mát cám giác an toàn nhát đánh, đáu đó quan tráng hán. Náu không có cám giác áy thì ngáng i ta chá có thá mián cáng sáng tám cuác đái cáa mình và đáng nhiên không có mát đáng cá nào đá mán há đá sáng tiáp cuác đái cáa nháng thá há trác, sáng trác cuác đái cáa nháng thá há sau và sáng chung cuác đái cáa nháng ká cùng thái. Nói nhá thá thì xã hái Viát Nam là mát táp háp tám bá, rái rác và hoàn toàn không háu cá cáa nháng cá nhân hoang mang và bát án.”

Sau đây là mát hoát cánh (táng đái) đá “hoang mang” nhát cáa Hái Nhà văn Viát Nam, vào “giai đán trác” đó, qua ngòi bút cáa Tô Hoài:

“Hái Nhà văn Đác táng Hái Nhà văn Viát Nam 200 cái xe đáp Diamant mái cáng. Nguyên Háng đác đán khán mái xuáng công tác. áy là viác đát chiác xe đáp đáng ván hoa Cáa Nam trò

chuyên viên nghiệp vụ qua đường. Vô tuyến truyền hình của Việt, của Địch quay gập lại thiêu nhà văn
vị nghiệp phẩm hữu nghị quốc tế.

Nguyên Hồng hời hợt mãi đường, rõ ra phong thái hời hợt phồn thịnh Đông. Tuyên truyền thơ thối,
cười hời hợt đường sức vào vành bánh chiếu xe nào. Hai trăm cái xe lăn cựa vào kho Bể Thôn nông
nghỉ ngơi. Nguyễn Tuân hời hợt mãi Nguyên Hồng:

- Đóng trò xong rồi, dứt bỏ nó cái xe đẩy đi, đường nào làm gì đường c!

Nguyên Hồng cười vuốt râu, đánh trống long..." (Tô Hoài. Cát bụi chân ai. Hà Nội: Hội Nhà văn,
1992)

Dù túng thiêu, nghèo đói, bất ổn, hoang mang đường thơ, "các ông mãi nghiệp vụ đã gánh cây thơ
ác đi truyền đường truyền ai của mình.

Không viết xuống

Không chửi truyền.

Không ngã gục.

Không đường bước

Và đường không là Chúa, các ông đã đường phở sinh"

(Phẩm Xuân Nguyên. "Mặt kiêu bên Trời". Việt văn bè bạn. Ed. Bùi Ngọc Tấn: NXB Hội Phòng,

2003. 296).

Nháng sác Chúa, cũng nhá sác ngái, đáu có hán thôi chá bá ! Thánh thoáng cũng váp ngã (chút xúu) thì đã sao cá chá ?

Đã thá, ngái ta còn phái ngáp lán trong mát bái cánh xã hái mà “không có nhân cách ngái ta ván sáng. Thám chí còn sáng béo tát hán” (Hà Sĩ Phu. “Chia tay ý thác há”. Tuyán Táp Hà Sĩ Phu. California: Thá Ká 21, 1966. 207).

Thái phái thá. Thá thái phái thá. Sĩ mãi đá cho chát à. Mà muán không hèn, không sá, bá đá chá c?

Đán nhá ông Tôn Đác Tháng mà còn phái chái thá là đá biát: “Đá má, tao cũng sá...” (Nguyán Văn Trán. Thá gái Má và Quác hái. California: Văn Nghá, 1995. 266).

Ngái ta đáng đáng là Chá tách Nác, và ván xuát thân là dân chuyên môn cám kìm cám búa mà còn phái sá (tái) cá đó thì trách chi cái đám lau nhau cám bút hay cám viát.

Nói tóm lái sá là tình tráng chung cáa cá nác, không loái trá ai - dù là cám ráu, cám ráa, cám liám, cám cáy, cám quác, cám dái, cám phán, hay... cám sáng!

â, cám sáng mà còn (phái) sá gái ai náa - cha nái ? Táng váy thôi chá không phái váy đâu. Táng váy là táng náng thái. Cá ngái hùng Đán Biên đang cám quân mà chúng bát cám quán, cũng phái lát đát... cám lián (và cám chác) mà!

Váy chá dân cám ly thì sao?

Sao cái con các gì! Đ... má, tái tui say chá đâu có điên mà không biát sá - máy cha?

Vá này, ông bán đáng nghiáp (cơm chai) cáa tôi - Bùi Minh Quác - cũng đã thú nhán lâu rái. Tôi này là dân nháu, chá có phái dân biáu (quác hái) đâu mà phái giáu diám hay láp liám mái chuyán:

“Bao nghán uát Nguyát Nga xá trái káu cháng tháu

Gáa chá đái biát đáng Lác Vân Tiên

Háo hán bán giang há quán nháu

Thi nhau bác phát đá quên hán.”

Mà Nguyát Nga, nói tình ngay, dù sao cũng là mát cô gái đã tráng thành. Còn biát bao nhiêu đáa bá thá Viát Nam khác, đang bá đáy vá kháp mái nái trên thá giái - cũng đau đán “xá trái káu cháng tháu” - nháng có tháy ông (hay bà) tián sĩ, thác sĩ, bác sĩ, đác sĩ, tu sĩ, nhán sĩ, ca sĩ, chián sĩ ... nào lên tiáng thác mác hoác khiáu nái gì đâu.

Nói tóm lái (lán náa) thì hán - “á giai đán trác” - là mát cá hái đáng đáu (equal opportunity) không phân biát giái tính, tuái tác, tôn giáo, sác tác, hay thành phán xã hái. Nhá thá, cá sao ông Phám Xuân Nguyên chá lám nguýt cái đám cơm viát mà lái không nói mát lái nào vái bán cơm quyán.

Cái đác gái là “giai đán trác” đã qua. Cái thái mà chúng ta phái đá lái cho nán nhán thay vì chá tay vào mát thá phám (táng) cũng qua luôn rái chá?